

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ЫДЫРЫСОВА БАЛЖАН ҚАСЫМЖАНҚЫЗЫ
АҚҚАУДАНДЫ КАПУСТА СОРТТАРЫН БАҒАЛАУ

ДИПЛОМДЫҚ ЖҰМЫС
5B080900 – Жеміс-көкөніс шаруашылығы мамандығы

Жетекші: Курмангалиева Н.Д.

Алматы, 2016

Аққауданды капуста сорттарын бағалау

- ▣ Зерттеу мақсаты- аққауданды капуста сорттарын бағалау
- ▣ Зерттеу міндеттері:
 - Аққауданды капуста сорттарының морфологиялық ерекшеліктерін анықтау;
 - Аққауданды капуста сорттарының өнімділігін анықтау;
 - Экономикалық тиімділігін есептеу.

Зерттеу нысаны: Алматы облысы, Қарасай ауданы, Қайнар ауылы.

1 сурет. Алматы облысы, Қарасай ауданы, Қайнар ауылы.

□ Картоп және көкөніс шаруашылығы ғылыми зерттеу институтында жүргізілді. Осы институттың гендік қорынан алынған аққауданды капустаның орташа кеш және кеш пісетін сорт үлгілеріне, аудандастырылған бақылау Бирючекутская 138 сортымен салыстырмалы түрде бағалау алдық.

□ Алынған аққауданды капуста үлгісінің тізімі:

1.Кьюсе

2.Белоснежка

3.Казачок

4.Ликуришка

5.Бирючекутская 138 (бақылау)

6.Ломско

7.Леннокс

8.Багаевская

9.Завадовская

10.Белорусская

11.Валентин F1

12.Жукова

13.Дитмарская

14.Зимовка

15.Копенгаген

- ❧ Коллекциялық танаптың үлгілердің сынау танабында мөлтек 3 қатарлы, алаңы 21 м², мөлтек диагональды 4 қайтара орналастырылған және әр мөлтекке өсімдік саны 48 дана.
- ❧ Көшетсіз өсіру әдісі қолданылды. Ашық танапта 70x60 см сұлбасымен тұқымды себу мамырдың бірінші онкүндігінде жүргізілді. Орташа және кеш пісетін сорттар себілді.
- ❧ Коллекциялық танаптағы тұқымдық үлгілері себу алдында, тұқым арқылы берілетін шырышты бактериозға қарсы 50С° қыздырылған суда 30 минут бойы сапалы профилактикалық өңдеу жүргізілді.
- ❧ Тұқымның өнгіштігін зертханалық танапта бағалау, барлық танаптарды фенологиялық бақылау, өнімнің толық өнуінен кейін және өнімді жинар алдында танаптарды тығыздығы бойынша бағалау, агрошараларды есепке алу, капустаңың вегетациялық кезеңіндегі метеомәліметтер, аурулар мен зиянкестерді есепке алу, үлгілердің сипаттамасы және сапасына баға беру.

□ Аққауданды капустаның морфологиялық

Сорттар мен будандардың аталуы	Қауданның ұзындығы, см	Қауданның диаметрі, см	Сыртқы өзегінің ұзындығы, см	Ішкі өзегінің ұзындығы, см
Кьюсе	15,5	17,0	9,0	7,0
Белоснежка	14,5	14,5	4,75	9,0
Казачок	14,0	14,6	7,5	7,0
Ликуришка	18,5	20,0	5,0	7,3
Бирючекутская 138 (бақылау)	14,5	14,0	5,0	9,0
Ломско	17,0	18,0	5,3	9,3
Леннокс F1	19,5	19,5	11,0	8,0
Багаевская	17,0	20,0	8,0	5,5
Завадовская	16,0	14,0	6,4	5,0
Белорусская 455	14,2	18,5	6,7	8,7
Валентин F1	20,0	16,0	5,5	11,5
Жукова	21,2	21,5	4,3	10,0
Дитмарская	23,0	21,0	6,0	6,0
Зимовка 1474	23,0	22,7	11,0	8,0
Копенгаген	16,0	13,7	10,0	11,5

□ **Аққауданды капустаның өнімділігіне сорттың ерекшелігіне әсері**

Сорттар мен будандар	Өнгіштілігі		Өнімге қосылуы
	т/га	%	
1	2	3	4
Кьюсе	15,4	47,1	-
Белоснежка	13,0	40,6	-
Казачок	12,0	37,5	-
Ликуришка	30,0	93,7	-
Бирючекутская 138 (бақылау)	32,0	100	-
Ломско	20,0	62,5	-
Леннокс	25,0	78,1	-
Багаевская	24,0	75,0	-
Завадовская	11,0	34,3	-
Белорусская 455	45,0	140,6	13

□ Акқауданды капустаңың экономикалық тиімділігі

Сорттар	Өнімділігі, т/га	Сату бағасы, тт/т	Түскен түсім, тт/т	Өсіру шығыны, тт/т	Пайда, тт/га	Өзіндік құны, тт/т	Рентабельділік деңгейі, %
Кьюсе	15,4	50000	770000	587500	182500	38149	31
Белоснежка	13,0	50000	650000	587500	62500	45192	11
Казачок	12,0	50000	625000	587500	37500	48958	6,3
Ликуришка	30,0	50000	1500000	587500	912500	19583	155,3
Бирючуктская 138	32,0	50000	1600000	587500	1012500	18359	172,3
Ломско	20,0	50000	1000000	587500	4125500	29375	70,2
Леннокс F1	25,0	50000	1250000	587500	662500	23500	112,7
Багаевская	24,0	50000	1200000	587500	612500	24479	104,2
Завадовская	11,0	50000	550000	350000	200000	31818	57,1
Белорусская 455	45,0	50000	2250000	587500	1662500	13055	283
Валентин F1	33,2	50000	1660000	587500	1072500	17695	182,5
Жукова	41,0	50000	2050000	587500	1462500	14329	248,9
Дитмарская	22,0	50000	1100000	587500	512500	26704	87,2
Зимовка 1474	40,0	50000	2000000	587500	1412500	14687	240,4

